

La detenció d'Arsène Lupin

Aquell estrany viatge havia començat d'allò més bé. El *Provence* és un transatlàntic còmode i ràpid, i el seu capità, un home amable i competent. A bord, hi havia la flor i nata de la societat i, en sentir-nos separats del món com si ens trobéssim en una illa desconeguda, tendíem a apropar-nos els uns als altres. Érem un grup de persones que el dia anterior no es coneixien i que, durant uns dies, havien de desafiar plegats la còlera de l'oceà i la calma enganyosa de l'aigua adormida. A la nostra petita illa flotant, ens sentíem units a la resta del món només a través del telègraf sense fils, que ens transmetia missatges que semblaven arribar d'un altre univers. Durant les primeres hores del nostre viatge, dos amics em van parlar, i uns altres deu, uns altres vint, ens van enviar a tots els seus adeus tristos o somrients. Tanmateix, al segon dia, a cinc-centes milles de la costa francesa, en una tarda que amenaçava tempesta, el telègraf ens va transmetre aquest missatge: «Arsène Lupin a bord,

primera classe, cabell ros, ferida a l'avantbraç dret, viatja sol amb el nom de R...»

Just en aquell moment, un tro va esclatar amb violència i les ones elèctriques van quedar interrompudes, de manera que ja no ens va arribar la resta del missatge, i del nom sota el qual s'ocultava Arsène Lupin només vam saber la inicial. Els empleats de l'estació radiotelegràfica, així com el comissari de bord i el capità, solen guardar en secret les notícies rebudes, però molt aviat tots sabíem que el famós Arsène Lupin es trobava entre nosaltres. Arsène Lupin, el lladre les gestes del qual omplien les pàgines dels diaris des de feia mesos. El cavaller que solament actuava en castells i salons i que una nit havia marxat de la residència del baró Schormann amb les mans buides, deixant la seva targeta amb aquesta nota: «Arsène Lupin, lladre i cavaller, tornarà quan els mobles d'aquesta casa siguin autèntics.» Arsène Lupin, el rei de les disfresses, que tan aviat apareixia com a xofer, com a tenor, com a ancià, com a adolescent, com a metge rus... I pensar que un home com ell s'estava movent entre nosaltres, dins l'espai restringit de la primera classe d'un transatlàntic, on les persones es troben a cada moment... Podia ser aquell senyor, o aquell altre, o el meu veí de taula o el meu company de cabina!

—I pensar que aquesta situació pot durar cinc dies més! —va exclamar al matí següent Miss Nelly Underdown—. És intolerable! Espero que el detinguin aviat! Digui'm, senyor d'Andrésy —va afegir, dirigint-se a mi—, sap vostè alguna cosa, ja que parla sovint amb el capità?

Prou que m'hauria agradat saber alguna cosa, encara que només hagués estat per complaure aquella jove deliciosa, tan rica com bonica. Educada a París, de mare francesa, anava a reunir-se amb el seu pare, el senyor Underdown, un dels ho-

mes més rics de Chicago, i viatjava acompanyada per una amiga, Lady Jerland. Jo la trobava molt atractiva i havia intentat flirtejar amb ella, amb un cert èxit: reia amb les meves frases enginyoses i demostrava interès per les anècdotes que li explicava. Solament m'inquietava un possible rival: un jove ben plantat, elegant i poc parlador. Ella semblava preferir el seu caràcter taciturn a les meves maneres extravertides, massa parisenques. Precisament, aquest jove formava part del grup d'admiradors que envoltava Miss Nelly quan ella em va fer la pregunta. Érem al pont, instal·lats còmodament en uns balancins. La tempesta del dia anterior havia deixat pas a un cel clar i net.

—No sé res amb certesa —vaig respondre—, però podríem investigar, tal com ho faria el vell Ganimard, l'enemic personal d'Arsène Lupin.

—Oh, aquest enigma és molt complicat per a nosaltres.

—No ho cregui pas... Disposem de prou elements per resoldre'l. Vejam: Lupin es fa dir «senyor R», viatja sol i és ros.

—I de què ens serveix això?

—És evident: només hem de consultar la llista de passatgers i actuar per eliminació.

Precisament duia la llista a la butxaca. Així que la vaig treure i vaig procedir a examinar-la.

—Només hi ha tretze persones amb una inicial que ens interessa.

—Només tretze?

—A primera classe, sí. I nou d'elles viatgen acompanyades d'esposes, nens o criats. Queden quatre persones sospitoses: el marquès de Raverdan...

—És secretari d'ambaixada. El conec —em va interrompre Miss Nelly.

—El comandant Rawson...

—És el meu oncle —va dir algú.

—El senyor Rivolta...

—Soc jo —va exclamar un italià d'espessa barba negra.

—Llavors el nostre home és l'últim de la llista, el senyor Rozaine. Algú de vostès el coneix?

—I doncs, senyor Rozaine, per què no respon? —va dir Miss Nelly, interpellant el jove taciturn. Tots vam girar la mirada cap a ell: era ros.

—Per què? Doncs perquè la seva anàlisi ha estat tan lògica que he arribat a la mateixa conclusió que vostè. Opino, per tant, que m'haurien de detenir.

Sens dubte feia broma, però la seva actitud ens va impressionar. Miss Nelly li va preguntar ingènuament:

—Que potser té una ferida?

—És veritat, falta la ferida! —va dir ell, i es va arromangar la màniga amb un gest nerviós.

No tenia cap ferida, però llavors em vaig adonar que aquell home ens estava mostrant el braç esquerre. Anava a comentar-ho quan es va produir un incident: Lady Jerland, l'amiga de Miss Nelly, va arribar corrent fins a nosaltres i va cridar:

—Les meves joies! Les meves perles! S'ho han endut tot!

Però no s'ho havien endut tot, tal com vam poder comprovar més tard: el lladre havia pres només les pedres més valuoses i petites i havia abandonat les muntures i les altres pedres damunt d'una taula. Per dur a terme una feina tan complexa en ple dia, mentre Lady Jerland prenia el te, havia calgut forçar la porta de la cabina en un passadís molt concorregut, trobar la petita bossa de les joies, que estava dissimulada al fons d'una capsula de barrets, obrir-la, seleccionar les peces i arrencar-les del seu suport.

—Ha estat Arsène Lupin! —va cridar algú. I, efectivament, aquella era la seva manera d'actuar: complicada, misteriosa... i,

tanmateix, lògica, perquè emportar-se totes les joies hauria estat enutjós, però no hi havia cap problema per ocultar petites peces independents: perles, safirs, maragdes... A l'hora de sopar, vam saber que Rozaine havia estat convocat pel capità. La seva detenció va alleujar tothom. Aquella nit vam ballar i Miss Nelly, que semblava haver oblidat el seu interès per Rozaine, va acabar de seduir-me i, cap a la mitjanit, a la llum de la lluna, li vaig declarar el meu afecte. Però l'endemà, davant l'estupefacció general, es va saber que Rozaine havia estat posat en llibertat, ja que els càrrecs presentats contra ell eren insuficients. Era el fill d'un important comerciant de Bordeus, tenia els papers en regla i no presentava ferides en cap dels dos braços. Molts no van quedar convençuts:

—Documents? Arsène Lupin en pot obtenir tants com vulgui!

—La ferida? Havia de ser una informació falsa. O ha sabut esborrar el seu rastre.

—Però està demostrat que, a l'hora del robatori, Rozaine passejava pel pont —es va atrevir a puntualitzar algú.

—És que per ventura algú com Lupin necessita assistir al robatori que ell mateix comet? A més, qui si no ell viatja sol, és ros i té un nom que comença per R?

Quan, poc abans d'esmorzar, Rozaine es va dirigir audaçment cap al nostre grup, Miss Nelly i Lady Jerland es van aixecar dels seus seients i es van allunyar, temoroses. Però, una hora més tard, una circular escrita a mà passava de mà en mà entre els viatgers, els mariners i tots els empleats del vaixell: el senyor Louis Rozaine prometia deu mil francs a qui desemmascarés Arsène Lupin o trobés la persona que estigués en possessió de les joies robades. «I, si ningú m'ajuda contra aquest bandit, jo mateix me les hauré amb ell», conclouïa.

Durant dos dies i les seves nits, es va veure com Rozaine anava d'un costat a l'altre, barrejant-se amb el personal i ensuamant pertot arreu. Per la seva banda, el capità va desplegar una gran energia i va fer escorcollar a consciència el *Provence*, cabina per cabina.

—Així acabaran descobrint alguna cosa, oi? —em va dir Miss Nelly—. Per més bruixot que sigui, no pot fer invisibles els diamants i les perles.

—Efectivament, o caldrà escorcollar els nostres barrets, el folre de les americanes i tot el que portem a sobre, incloent-hi això —vaig respondre, mostrant-li la meva càmera, amb la qual no deixava de fotografiar-la—. Aquí dins podria amagar totes les joies de Lady Jerland.

—He sentit a dir que tots els lladres deixen algun rastre darrere seu.

—Tots menys Arsène Lupin. Ell no pensa solament en el robatori que duu a terme, sinó en totes les circumstàncies que podrien incriminar-lo. Estem perdent el temps.

I, efectivament, les investigacions no van donar cap resultat. Amb una excepció: al capità li van robar el rellotge. Furiós, va vigilar més de prop Rozaine i va doblar els seus esforços. L'endemà al matí, el rellotge desaparegut va ser trobat entre els colls postissos del segon oficial. Arsène Lupin no era solament un lladre: tenia sentit de l'humor. Treballava per gust i per vocació, però també per divertir-se. Era un artista en el seu gènere.

L'antepenúltima nit, l'oficial de guàrdia va sentir uns laments que procedien del racó més fosc del pont. S'hi va apropar i va trobar un home amb el cap embolicat amb una espessa tela grisa i amb les mans lligades. L'home era Rozaine, que havia estat assaltat en una de les seves expedicions i despullat

dels diners que portava al damunt. Subjectada a la seva americana amb una agulla, hi havia una targeta de visita en què es llegia: «Arsène Lupin accepta agraït els deu mil francs del senyor Rozaine.» Cal dir que, en realitat, la cartera contenia vint bitllets de mil francs. Naturalment, es va acusar Rozaine d'haver simulat aquell atac contra si mateix. Però es va comprovar que li hauria estat impossible lligar-se tal com el van trobar i que la cal·ligrafia de la targeta era totalment diferent de la de Rozaine. De fet, era idèntica a la d'Arsène Lupin, tal com la reproduïa un vell diari trobat a bord. Així doncs, Rozaine no era Arsène Lupin, sinó el fill d'un comerciant de Bordeus.

El pànic es va estendre. Ja ningú no s'atrevia a romandre tot sol dins la seva cabina ni a aventurar-se sense companyia per les parts més allunyades del vaixell. Tots buscaven la seguretat del grup, però al mateix temps tothom desconfiava de tothom. I és que Arsène Lupin ara era... tothom. La nostra imaginació li atribuïa poders il·limitats, la capacitat de disfressar-se com qualsevol de nosaltres. I ja no reduïem les sospites als viatgers solitaris o als que tenien un nom començat per R. Els primers missatges telegràfics no van portar notícies, i aquell silenci no ajudava gens a tranquil·litzar-nos.

El darrer dia va semblar interminable. Esperàvem una desgràcia imminent. Lupin era l'amo del vaixell, les autoritats havien quedat reduïdes a la impotència i ell disposava lliurement dels nostres béns i les nostres vides.

Aquelles hores van ser delicioses per a mi, ja que em van proporcionar la confiança de Miss Nelly, que buscava al meu costat una protecció que em sentia feliç de poder-li oferir. En el fons, beneïa Arsène Lupin. Que no era potser ell qui ens feia intimar i em permetia abandonar-me als meus somnis? Somnis

d'amor, i somnis menys quimèrics, he de confessar-ho: els Andréys són de bona família, però el seu blasó ha perdut lluentor, i no em semblava indigne d'un gentilhome intentar recuperar-la. I aquests somnis m'eren autoritzats, ho podia sentir, per la mirada de Nelly. Fins a l'últim moment, repenjats a la barana, vam romandre junts, mentre la costa americana desfilava davant nostre. Des de les primeres classes fins a l'entrepont on formiguejaven els emigrants, tots esperaven el moment suprem, la resolució de l'enigma. Amb quin nom, sota quina màscara s'amagava Arsène Lupin?

I el moment suprem va arribar. Encara que visqui cent anys, mai no oblidaré ni el més ínfim detall del que es va esdevenir. Em vaig adreçar a la meva companya, que es recolzava en el meu braç:

—La veig molt pàl·lida.

—I a vostè el veig tan canviat...

—És que aquest minut és apassionant, i em sento feliç de viure'l al seu costat.

Però ella no escoltava, nerviosa i febril. Van abaixar la passarel·la, però abans que se'ns permetés accedir-hi un grup de persones va pujar a bord: duaners, homes d'uniforme... Miss Nelly va murmurar:

—No m'estranyaria que descobrissin que Arsène Lupin ha fugit durant la travessia.

—Tal vegada ha preferit la mort al deshonor i s'ha llançat a l'oceà abans de ser detingut.

—No s'ho prengui de broma! —va dir, empipada,

De sobte, em vaig estremir i, en preguntar-me ella la causa, vaig respondre:

—Veu vostè aquell home petit i d'edat avançada que s'està dret a l'extrem de la passarel·la? És Ganimard, el cèlebre

policia que ha jurat detenir Arsène Lupin. Ara comprenc que no hi hagi hagut informes des d'aquest costat de l'oceà. Ganimard era aquí, i no vol que ningú fiqui el nas en els seus assumptes.

—Llavors, Arsène Lupin serà detingut?

—Qui pot saber-ho? Diuen que Ganimard només l'ha vist disfressat. Tret que conegui el nom fals que utilitza...

—Ah, si pogués contemplar la seva detenció!

—Paciència. Segur que Lupin s'ha adonat de la presència del seu enemic i preferirà desembarcar al final, quan el vell ja tingui la vista cansada.

I va començar el desembarcament. Recolzat en el seu parai-gua i amb aire indiferent, Ganimard no semblava parar esment a la multitud. Un oficial de bord, al seu costat, anava informant-lo ara i adés. Van anar desfilant el marquès de Raverdan, el major Rawson, l'italià Rivolta..., i s'apropava Rozaine, que no semblava recuperat de les seves desventures.

—Tal vegada sigui ell Lupin, després de tot —va dir Miss Nelly—. Què n'opina vostè?

—Que seria interessant captar en una mateixa fotografia Ganimard i Rozaine. Agafi vostè la meva màquina, que jo ja vaig prou carregat.

La hi vaig donar, però, abans que pogués utilitzar-la, Rozaine va passar per davant de Ganimard sense ser detingut. Qui era, doncs, Arsène Lupin? Només quedaven unes vint persones per desembarcar. Li vaig dir:

—Ja no podem esperar més.

Ella va avançar, i jo la vaig seguir. I encara no havíem fet deu passes quan Ganimard ens va barrar el pas.

—Què passa? —vaig exclamar.

—Un moment, senyor.

Em va observar detingudament i després va dir, mirant-me fixament als ulls:

—Arsène Lupin, oi?

—No, Bernard d'Andrésy —vaig dir, rient—. Aquí té els meus documents

—Bernard d'Andrésy va morir fa tres anys a Macedònia. Aquests són certament els seus documents. Com és que els tens tu, ja ho esbrinaré.

—Que és boig, vostè? Lupin es va embarcar amb un nom que comença per R.

—Sí, un altre truc típic dels teus, una pista falsa. Ets un home notable, però aquesta vegada la sort t'ha abandonat. Vinga, Lupin, demostra que ets un bon jugador i que saps perdre!

Llavors em va donar un cop sec a l'avantbraç dret i vaig llançar un crit de dolor. M'havia colpejat a la ferida que especificava el telegrama. Havia de resignar-me... Em vaig girar cap a Miss Nelly, que escoltava lívida. La seva mirada es va creuar amb la meua, i després va abaixar els ulls cap a l'aparell fotogràfic que li havia donat. Llavors vaig tenir la certesa que, de sobte, ho havia entès tot: sí, entre aquelles estretes parets negres, a l'interior d'aquell petit objecte que havia tingut la precaució de posar a les seves mans abans de ser detingut per Ganimard, hi havia els vint mil francs de Rozaine, així com les perles i els diamants de Lady Jerland.

En aquell moment solemne, quan Ganimard i dos dels seus homes m'envoltaven, tot m'era indiferent: l'arrest, l'hostilitat dels passatgers... Tot, menys la decisió que prendria Miss Nelly. Aquella prova material i decisiva en contra meua, la lliuraria? Em trairia? Actuaría com una enemiga que no perdona o com una dona el menyspreu de la qual s'atenua gràcies al record?

Va passar per davant meu i la vaig saludar amb un moviment de cap, sense una paraula. Barrejada amb els altres passatgers, es va dirigir a la passarel·la. Vaig pensar: «No s'atreveix a fer-ho en públic. La lliurarà més tard.»

Però quan va arribar a la meitat de la passarel·la, va fer com si ensopegués i, amb un gest de malaptesa simulada, va deixar caure l'aparell a l'aigua. Després, vaig veure com s'allunyava, i la seva silueta es va perdre entre la multitud. Per un instant, vaig romandre immòbil, trist i entendrit alhora.

—Quina llàstima no ser un home honrat! —vaig dir amb un sospir, i Ganimard es va sorprendre.

Fou així com, una tarda d'hivern, Arsène Lupin em va explicar la història de la seva detenció. Els incidents que algun dia narraré havien creat entre nosaltres uns llaços... d'amistat? Sí, m'atreveixo a creure que és per amistat que Arsène Lupin es presenta de vegades sense avisar a casa meva i omple el silenci del meu despatx amb la seva alegria juvenil, amb la resplendor de la seva vida ardent, amb el seu bon humor d'home a qui el destí somriu.

El seu retrat? Com podria fer-lo? L'he vist vint vegades, i cada vegada m'ha semblat un ésser diferent... o tal vegada un mateix ésser del qual vint miralls m'han projectat vint imatges deformades. «Jo mateix», em va dir un dia, «no sé qui soc. No em reconec en mirar-me al mirall.» Una broma, tal vegada. Però una veritat per als qui ensopeguen amb ell i ignoren els seus infinits recursos, la seva paciència, el seu art del maquillatge, la seva prodigiosa capacitat de transformar fins i tot les proporcions del seu rostre i la relació existent entre els seus trets. «Per què», em va dir també, «hauria de tenir jo una aparença definida, una personalitat sempre idèntica? A mi em defineixen els meus actes.» I va afegir amb un cert orgull: «Val més que no puguin dir mai amb certesa: heus aquí Arsène Lupin! El més important és que diguin sense por d'equivocar-se: Arsène Lupin ha fet això!»

Són algunes d'aquestes accions, algunes d'aquestes aventures, les que intentaré reconstruir basant-me en les confidències que Arsène Lupin va voler fer-me en el silenci del meu despatx, al llarg d'algunes tardes d'hivern.

